

Niels Peter Nielsen Harndrup

Mennesket - landposten og min bedstefar - 1878 - 1955

Publikation nr. 47. 2017

Ejby Kommunes
Lokalhistoriske Arkiv

Redaktion: Ansvarshavende: Søren Skov
Tekst: Betty Maarbjerg, Skanderborg
Tryk og Layout. MV-Tryk a-s, Middelfart
Udgivet af Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv og
Støtteforeningen for Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv
ISSN: 0901-4020
Oplag 500 stk.

Forord

Allerbagerst i skabet lå en stak gulnede papirer. De fangede min nysgerrighed, så jeg stak hånden derind og fik - uden at vide det - fat i en guldgrube.

Her lå papirer, der havde været vigtige for min slægt i flere generationer. Her lå skøder fra forskellige hushandler, murermesterregninger fra husbyggeri, alle bedstefars kontrakter med postvæsenet helt tilbage til 1904, gulnede avisudklip fra mærkedage, brune amatørfotos og meget mere. Det hele blev nærlæst - og forsigtigt lagt tilbage igen.

Jeg er vokset op i Harndrup og har været meget hos mine bedsteforældre, landpost Niels Peter Nielsen og hustru Signe Nielsen i det gule hus ved foden af kirkebakken. I vores slægt er jeg nu den, der har størst kendskab til dem begge to, og derfor er alle papirerne havnet hos mig. Da jeg havde rundet de 70, tømte jeg skabet, spredte indholdet ud på spisebordet og gik i gang med at få samling på det hele.

Der er en form for beskedenhed i min slægt. Man skal ikke ”gøre sig til af noget”. Der blev ikke talt meget om bedstefars mangfoldige tillidsposter, og derfor var det overvældende læsning at se de forskellige nekrologer fra aviserne i januar 1955. Jeg var uvidende om, at bedstefar havde været så involveret i samfundet omkring sig.

Det vakte min nysgerrighed. Jeg ville gerne vide mere om ham og hans virke. Da det var den lange, gulnede nekrolog, der skubbede mig i gang, anbringer jeg den allerforrest som udgangspunkt for de efterfølgende sider.

Min slægt har i lige linje været ansat i det danske postvæsen i mere end 100 år, og derfor er jeg dykket godt og grundigt ned i postvæsenets historie. I appendiks er anbragt ”Et rids gennem postvæsenets historie i N.P. Nielsens tid”

Dette skrift er lavet til mine børn, min familie og hvem der ellers kunne have lyst til at læse om et menneske, der havde det meste af sin livsbane i første halvdel af det 20. århundrede - dengang den sociale bevidsthed for alvor vågnede, andelstanken blomstrede og socialdemokraterne var røde.

Det har været en stor glæde at fordybe sig i alt dette.

Betty Maarbjerg, Skanderborg
maarbjerg.betty@gmail.com

datter af Else og Arvid Jørgensen, Juelsmindevej 15, Harndrup
datterdatter af Signe og Niels Peter Nielsen, tidligere 'det gule hus ved foden af kirkebakken', nu Vindebjergvej 6, Harndrup

Den længste nekrolog. Den blev bragt i avisen dagen efter bedstefars død d. 2. januar 1955.

Dødsfald

En af Vestfyns kendteste Skikkelser i en Menneskealder, fhv. Landpostbud N. P. Nielsen, er i Aftes afgaaet ved Døden i sit Hjem i Harndrup i en Alder af 76 Aar.

Det er et Dødsbudskab, der vil vække Minder og skabe Savn i mange Hjem fra Ejby til Harndrup, hvor N. P. Nielsen ikke alene var kendt og afholdt som Postbud og daglig Gæst i Hjemmene, men hvor han ogsaa stod som Symbol for en Gennembrudstid, fordi det Gang paa Gang var ham, der tog Initiativ, naar nye Ting skulle indføres. Det laa ham i Blodet og begyndte, da han som ungt Postbud havde Ruten fra Ejby over Fjelsted til Graderup og Fyllested og som det første Postbud paa Fyn søgte og fik Tilladelse til at benytte Cykle paa Turen. Det fortsatte med hans politiske Aktivitet i Ejby, hvor han kom nær ind på Livet af Tidens kendte Socialdemokrater fra Stauning til Københavns Overborgmester H. P. Sørensen, og hvor han til stor Forargelse for Borgerskabet arrangerede Møder med Peter Sabroe, der kun med Nød og næppe blev gennemført, fordi Værten paa Gæstgivergaarden nægtede at aabne Salen.

Ved Nordvestbanens Aabning kom N. P. Nielsen til Harndrup, hvor han passede Fjelsted-Ruten til han blev pensioneret, og i den voksende Stationsby fandt han et nyt Virkefelt. Han kastede sig over Husmandsarbejdet, blev Formand for Husmandsforeningen, gennemførte Oprettelsen af Skolehaver, gik ind for Oprettelsen af en Sygeplejeforening, kom i Sogneraadet, hvor han ialt sad henved en Snes Aar og gjorde god Fyldest, var i Menighedsraadet og snart sagt Medlem af hver eneste Foreningsbestyrelse paa Tidspunkter, hvor der skulle ske noget, og hans Arbejde kunde faa Betydning.

Det er ingen Tilfældighed, at N. P. Nielsen har været valgt til Revisor i alt fra Dansk Postforbund - hvis Formand i Bogense-Otterup Kredsen han var i mange Aar - til Brugsforeningen. Han var hæderlig som faa,

og det paa en naturlig Maade, der ikke kræver Eftertanke. Derfor byggede Forholdet mellem ham og de mange Mennesker, han dagligt kom i Forbindelse med, ogsaa paa andet og mere end et Postbuds Forhold til sin Rute. Han var en klog Mand, Raadgiver og Hjælper for mange Mennesker, og derfor vil han ogsaa blive savnet.

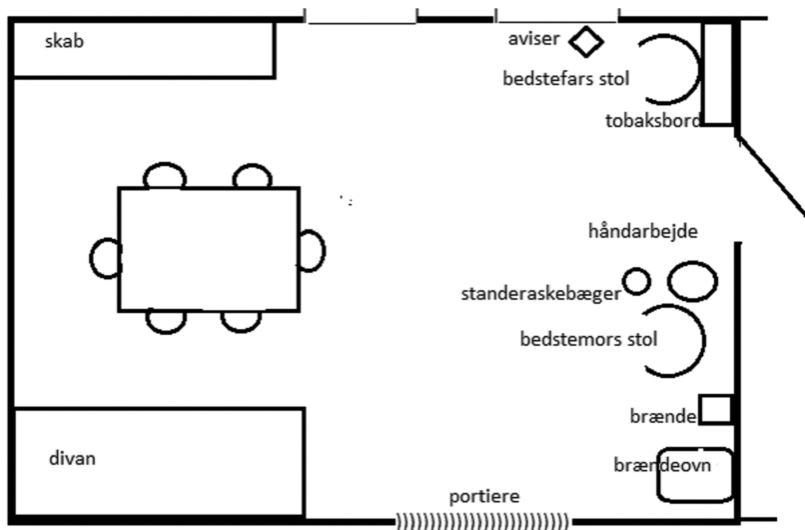
N. P. Nielsen, der stammede fra Erritsø, efterlader sig Hustru samt 4 Døtre og en Søn, der alle er gifte og godt i Vej. I Julen og Nytaaret har de været samlet omkring Hjemmet, hvor man forstod, det var ved at være på det sidste med deres Far, skønt der ikke har været Tale om nogen alvorlig forudgaaende Sygdom.

Min bedstefar

Jeg var 9 år, da bedstefar døde. Det var en kold januardag i 1955. Familien var samlet, og jeg var med. Jeg husker tydeligt, at jeg lå i sengen og holdt ham i hånden til efter midnat. Resten af natten tilbragte jeg på divanen i stuen, og da jeg vågnede næste morgen, fik jeg at vide, at han var død.

Bedstefar stoppede som post, inden jeg blev født, og jeg har derfor altid kendt ham som en, der havde god tid til os børn. Der var ganske få regler, vi skulle følge, når vi var der, og gjorde vi det, var der megen humor og stor rummelighed i samværet med dem begge to. Vi skulle f.eks. være musestille, når de efter maden havde sat sig i deres lænestole for at hvile, medens de hørte radioavisen. Lænestolene stod i dagligstuen, den lille stue ud mod gårdspladsen nærmest vejen.

Jeg har forsøgt at lave en skitse, der er så rigtig som muligt. Målene har jeg ikke, men det så nogenlunde sådan ud:

Bedstefars stol stod til højre, lige når vi kom ind ad døren ude fra gangen. Bag ved hans lænestol var der netop plads til tobaksbordet, som havde to skuffer. På bordet stod radioen og herover hang hans lange piber. Den

ene skuffe lugtede fælt at tobak. Den var helt brun indvendig med et hul i bunden. I den skuffe kradsede bedstefar sine piber ud, sådan at han senere kunne anvende pipeudkradset til snus. Det var almindelig brugt dengang. På gulvet ved stolen stod en avisholder med aviser, fagblade og andet læsestof. Bedstemors stol stod til venstre, når vi kom ind i stuen mellem døråbningen og kakkellovnen med brændekurven. Til højre for stolen stod et standeraskebæger, for bedstemor røg cigaretter. Ved siden af - i en kurv på gulvet - var der altid håndarbejde. Det var ofte tøj, der skulle repareres. Mellem stuen og soveværelset var der ingen dør, men en portiere, som lignede et meget tykt gardin. På den måde kunne varmen fra stuen trække ind i soveværelset og varme det op inden sengetid.

Vi kom meget ned til bedstemor og bedstefar, fordi vi boede i Harndrup. Som helt lille rejste jeg på ferie hos dem. Jeg pakkede min legetøjskuffert, og så blev jeg fulgt derned. Når aftenen nærmede sig, begyndte uroen i mit indre: jeg skulle sove oppe på loftet i et værelse, der vendte ud mod vejen. Vi gik op ad trappen ude i baggangen, og hen over et åbent loft med alverdens ting opmagasineret, inden vi kom ind i værelset. Sengetøjet blev næsten aldrig brugt, så det lugtede hengemt, og det kunne jeg ikke lide. Talrige gange er min ferie sluttet med, at bedstemor efter spisetid samme aften tog mig ved hånden og fulgte mig hjem. Så var den ferie slut.

Da jeg blev en smule større gik jeg tit derned selv. Jeg har et tydeligt billede af bedstefar: Han stod i køkkenet lige ved vandspanden henne ved det sorte komfur, da jeg kom. Han så vældig glad og fornøjet ud. Han spurgte, om jeg ville have en lakrids, hvilket jeg takkede ja til. Jeg suttede lidt på den, hvorefter den blev spyttet ud i en fart. Det var selvfølgelig en skrå, han havde givet mig, den drillepind.

Vi blev altid budt på et eller andet, når vi kom derned. Hvis vi kom uanmeldt, blev vi ofte budt på en fedtemad. Ikke en almindelig fedtemad, men en rundtenom rugbrød med fedt, salt og brunt sukker ovenpå. Det skulle man ikke servere til sundhedsapostlene i dag. Den blev serveret med kærlig omsorg, og derfor gik det hele op i en højere enhed. Vi elskede sådan en mad, fordi vi kun fik den hos bedstemor og bedstefar.

Når vi alle sad rundt om bordet og spiste, var vi heldige, hvis vi kunne få bedstefar til at skære ost til os. Han skar nemlig tykkere skiver end bedstemor.

Somme tider fulgtes jeg med bedstefar over i den bagerste del af haven, det vi kaldte skolehaven. Her havde bedstefar en stor mistbænk med bl.a. radiser, som jeg elskede. Så lettede bedstefar på låget og sagde ”Værs’go’ og spis, Betty”.

Kun én eneste gang har bedstefar nærmet sig noget, der lignede en irtesættelse. Hvor vejene mødes foran Harndrup kirkes hovedindgang (se foto side 50), var der dengang et bed. I midten stod en lygtepæl. Der var plantet blomster mellem de kampesten, der lå spredt ud over bedet. En dag, fætter Arne og jeg legede, gik vi fra sten til sten, da bedstefar kom gående forbi. Han sagde meget bestemt, at vi ikke måtte træde på blomsterne, så vi skyndte os at finde et andet sted at lege.

Det var velsagtens Borgerforeningen, der havde bekostet tilplantningen. Det var små, fine nyplantede aurikler og andre forårsblomster, og selvfølgelig skulle vi passe godt på dem, men derudover må bedstefar have holdt meget af blomster, for hjemme i deres græsplæne voksede der tusindfryd (bellis). Et hjørne af plænen var helt fyldt med tusindfryd, og dem nænnede han ikke at slå med plæneklipperen. Jeg spurgte ham engang, hvorfor han ikke slog hele plænen, og han svarede, at han ikke kunne få sig selv til at klippe hovederne af de kønne blomster.

Det sociale liv

Engang imellem var der kortspilaftener.

Bedstefar og bedstemor spillede kort med Olaf og Karoline Sørensen i Abildhus sammen med mine forældre Else og Arvid Jørgensen.

De mødtes på skift i de tre hjem for at spille "Brus". Når aftenkaffen skulle laves, fik jeg lov til at spille kortene for husmoderen, der var i køkkenet. Ingen brokkede sig over en 8-årig piges ringe formåen.

Til gengæld måtte jeg så deltage i opvasken efter kaffen!

Det sociale liv holdt de begge to meget af. De var familiemennesker, og derfor blev det - især om sommeren - ofte aftalt, at vi skulle spise sammen i weekenden. Det har været søndage, for folk arbejdede om lørdagen dengang.

Der boede en del af familien i Harndrup, og de blev også inviteret. Så kom alle med mad og nogle drikkevarer. Dengang drak man ikke vin, men øl, sodavand og desuden snaps, når det skulle være ekstra festligt. Og festligt var det! Der blev dækket op omme bag ved huset. Brødet var skåret i tredjedele, kaldet 'snitter' og så vidste vi, at der skulle være fest. Vi børn var hver gang spændte på, om vores yndlingsmad var med. Det var en snitte med røræg og rød pølse.

De voksne blev altid sjove og festlige på et tidspunkt. Børnene løb til og fra bordet, men ofte var der ordleg og konkurrencer, som alle uanset alder deltog i. Det hændte, at en eller andet klædte sig ud og lavede sjov. Senere på eftermiddagen ville de voksne somme tider give is. Når vi alligevel cyklede om til Centrum's ishus, kunne vi lige så godt købe nogle øl med hjem, og det gjorde vi så. Lidt diskret, som vi havde fået pålagt.

Når kaffen og den brune lagkage kom på bordet, vidste vi, at festen snart var slut.

Som barn fik jeg fortalt, at bedstefar og bedstemor havde lagt hus til et eller andet officielt arrangement, måske et bestyrelsesmøde. Der var lige kommet tivoli til Harndrup, og efter at det planlagte møde var afholdt, gik de alle i tivoli. De ville køre i radiobiler. Da turen var færdig, blev der en masse høj latter og sjov. Det kom henne fra bedstefar og bedstemor. De ville køre sammen, så de havde sat sig i samme radiobil.

Da klokken lød, og turen var færdig opstod problemet. De kunne ikke komme op af radiobilen.

De sad helt fast, fordi de fyldte for meget. Det endte med, at der samlede en masse lattermilde mennesker omkring dem, inden de langt om længe fik sig snoet ud af radiobilen. De, der grinede højest, var mine bedsteforældre selv. De var ikke selvhøjtidelige, men havde blik for livets finurligheder, så det blev et fint besøg i det omrejsende tivoli.

Andre gange tog bedstemor og bedstefar på en lille udflugt enten med post Gormsen og Anna fra Harndrup eller med post Viktor Johansen og fru Jenny fra Brenderup. Så vidt jeg husker havde begge disse familier bil, og det havde mine bedsteforældre ikke.

Her har de to familier slået teltet op - måske ved Varbjerg - og er ved at gøre klar til kaffen og de medbragte lækkerier.

Jeg er næsten sikker på, at det er post Viktor Johansen og hans hustru Jenny, der er på billedet sammen med mine bedsteforældre.

Da 2. verdenskrig sluttede d. 4. maj 1945, samledes familien i huset ved foden af kirkebakken. Alle var glade, fordi vores familie ikke havde mistet nogen under krigen. Det blev fejret med kaffe og brun lagkage, og efter sigende en snaps til hver fra bedstefars medicinflaske.

Dengang fik man udleveret en gratis flaske Aalborg snaps som lindring, når man som bedstefar havde diabetes 1.

Jeg har mange gange set bedstefar give sig selv en sprøjte i låret, og hver eneste gang var jeg som lille pige glad for, at det ikke var mig, der havde sukkersyge.

Signe, Else, Arvid, N.P. og datteren Kamilla i haven.

På udflugt med postvenner.

Da jeg blev ældre fik jeg fortalt om bedstefars virke indenfor nogle af de områder, han havde været så stærkt involveret i.

Det var en hjertesag for bedstefar, at alle mennesker uanset ståsted i tilværelsen, skulle behandles ordentligt. Jeg fik fortalt om en gang, hvor han må have været ekstra vred og ophidset. Det var normalt ikke hans måde at gøre tingene på.

En landmand behandlede trods utallige henstillinger og besøg på gården sit tyende - piger og karle - ualmindelig dårligt.

Efter et møde i Harndrup Forsamlingshus ventede bedstefar og et par stykker mere på landmanden og fortalte ham i klare vendinger, at han kunne risikere at få en dukkert i grusgraven, hvis han ikke snart kunne finde ud af at behandle sine folk ordentligt. Hvad det endte med, ved jeg ikke. Jeg håber, at landmanden fik kolde fødder, men jeg håber ikke, han fik våde sokker.

Hvilken baggrund har bedstefar med sig, da han kommer til Harndrup?

Niels Peter:

Niels Peter Nielsen er født d. 9. februar 1878 i Erritsø ved Fredericia. Han flyttede til Ejby i 1899 sammen med sine forældre, Johanne og Knud Nielsen.

Ved Folketællingen i 1901 var N.P. 23 år og arbejdede som sin far ved banen i Ejby.

Signe:

Ude i Ejby Langholm boede den 19-årige Signe Elise Jørgensen hos sine forældre, brøndgraver Anders Jørgensen og hustruen Karen.

De to bliver gift med hinanden:

Den 29. juni 1901 bliver Niels Peter gift i Ejby kirke med Signe.

Han bliver landpost:

I 1904 bliver N. P. ansat ved postvæsenet. De bor da i Ejby Langholm, sandsynligvis hos Signes forældre. Her får de deres to første børn Kathrine og Dagmar.

Huset i Ejby Langholm ca. 1904. Matr. nr. 16 l. I dag Langholmvej 21, Ejby.

Fra venstre: N. P. Nielsen (lige ud for døren), det ældste barn Kathrine, Signe Nielsen, Signes søster = tante Mine, Signes forældre Karen og Anders Jørgensen, en fætter som var hjemme fra Amerika.

Jeg har ingen fotos af bedstemors forældre udover dette fra Ejby Langholm, og det er vanskeligt at se personerne, fordi billedet er taget langt fra. Måske skulle fætteren have fotoet med hjem til USA for at vise, hvordan familien i Danmark boede.

Det eneste billede jeg har af bedstefars forældre er dette - uden hans mor og søstre.

Bedstefar med sin far og brødre

Der er meget stolthed gemt i det billede. Det er lykkedes for baneformand Knud Nielsen, Ejby (siddende forrest til højre) at få sine fire sønner godt i vej. De er alle ansat ved etaterne. Bedstefar, der står i postuniformen bag sin far, var ansat ved banen, indtil han i 1904 fik ansættelse ved postvæsenet. Knud Nielsen og de andre tre sønner, Hans, Knud og ? har baneuniform på.

Der skulle en professionel fotograf til, intet mindre kunne gøre det.

Den glæde og stolthed, som N.P. bragte med sig gennem hele sine løbebane hos postvæsenet, er givet blevet grundlagt her.

Det havde været rart med et tilsvarende foto af bedstefars mor og søstre, men sådan et findes desværre ikke. Måske fordi de hverken havde uniform eller kasketter, men måtte 'nøjes med' at passe børn og tage sig af familien og husholdningen. En opstilling med bedstefars mor og to søstre iført forklæder og grydeskeer var ikke nok til at sende bud efter en professionel fotograf - ej heller en amatørfotograf.

Bedstefar og postvæsenet.

Bedstefar skulle gå 28 km hver dag med posttasken på ryggen, da han blev landpost i 1904.

I forsøg på at forstå dagligdagen for en landpost dengang, har jeg samlet viden i gamle årgange af postenes fagblad POSTHORNET, samt fået velvillig bistand fra nu pensioneret overinspektør Erik Jensen, Post & Tele Museum i København, som har hjulpet både med oplysninger og med gennemlæsning af de postale sider i dette skrift.

Bedstefar var i mange år aktiv i landpostbudenes fagforening, der hed Landpostbudenes Centralforening (LCF). Derfor har jeg i appendikset bagerst beskrevet nogle af de områder, som fagforeningen dengang prioriterede højt at kæmpe for.

Min bedstefar blev kaldt 'postNielsen'. Den benævnelse var så almindelig, at han i et referat fra en generalforsamling i Husmandsforeningen skriver om sig selv: "Til Formand genvalgtes Landpost Nielsen".

Uanset om der skrives bedstefar, post Nielsen, N.P., N.P. Nielsen eller Niels Peter Nielsen er det én og samme person.

De følgende sider beskriver N.P.s kontrakter med postvæsenet samt de ruter, han skulle bringe post ud til. Det er lidt tør læsning med

gammelt sprogbrug; men vil man forstå hans arbejdsbetingelser, må de nødvendigvis med. For dem, der kender egnen, kan det være fint at se, hvor han har bragt post ud.

Den 1.april 1904 får bedstefar, i en alder af 26 år, sin allerførste kontrakt med postvæsenet, og således bliver banearbejder N.P. Nielsen til Post Nielsen. Denne rute passede han, indtil han blev overflyttet til Harndrup i januar 1912. Her følger et nøjagtigt gengivet uddrag og den indtegnede rute:

Kontrakt om Landpostbudgangen Eiby- Graderup Direkte Ombæring til Adressaterne

§1

Ved nærværende Kontrakt antages Niels P. Nielsen No.11 som Landpostbud fra d. 1. April 1904 at regne.

§2

Landpostbudet paatager sig i det under Eiby Postexpedition hørende Landpostomdelingsdistrikt Eiby-Graderup at udbringe Postsager til Beboerne og af disse til Viderebesørgelse at modtage Postforsendelser.

Ved Besørgelsen af Budgangen, paa hvilken Budet skal medføre de ham overleverede Tasker og Postforsendelser til en samlet Vægt af indtil 25 Pund, skal Budet indtil videre passere følgende Route:

fra Eiby Station ad Aalykke - Københavnshuse - Kødstrup By og Mark - Nybro - Tjærebro - Hamborggaard og Huse - Nygaard - Altona - Juelsminde - Lykkebjerg - Ditlevsminde - Skovly - Skovhuse - Ellegaard - Fjelstedskov - Grimmelykkegaard.

§3

Budet skal derhos undervejs tømme de på følgende Steder anbragte Postkasser: 2 Graderup - Kødstrup

§4

Budets Udgangstider ere følgende:

Paa Hverdage: Kl 7.00 Form.

Omdelingstiden ansættes til 9 Timer paa Hverdage (28Klm)

§9

For Udførelsen af den ovenfor nærmere bestemte Tjeneste er der tilstaaet Budet en aarlig Godtgørelse af 735 Kroner, der vil blive udbetalt ham af Postexpeditionen i Eiby med 1/12 ved Udgangen af hver Maaned 66 Kr. 25 Øre.

Ruten Ejby - Graderup 1904- 1911

N.P. Nielsen henter altså posttasker og postforsendelser på Ejby Station, så han er klar til at begynde på ruten om morgenen kl.7.00. Han forventes at kunne være tilbage igen kl. 16.00 efter mindst 9 timers arbejde. Ruten er på 28 km. Han skal kunne bære en samlet vægt på 25 pund, dvs. 12½ kg. Han skal tømme to postkasser, en i Køstrup og en i Graderup, og derudover skal han tage den post med retur, som beboerne på ruten gerne vil have afsendt fra Ejby.

Dengang var der ikke postkasser langs fortovskanten som i dag. Han skulle ind i husene og aflevere postsagerne og evt. modtage forsendelser, han skulle bære til Ejby.

Skulle nogle af I unge få den tanke, at han nok kørte i postbil, er der kun ét svar: NEJ.

Han gik ruten i hvert fald de første år, og senere fik han tilladelse til at bruge cykel.

Nordvestfyenske Jernbane åbner den 5. dec. 1911.

Da Nordvestfyenske Jernbane, Odense-Middelfart-Bogense åbner den 5. dec. 1911, bliver N.P. overflyttet til Harndrup, hvor han den 1. januar 1912 får sin nye og kortere rute Harndrup - Fjelsted.

Nu kommer han under Bogense Postkontor og kan således hente posten hver morgen på Harndrup Station.

Harndrup Station. - N. P. Nielsen står yderst til venstre i skyggen, og op ad muren bag ham står cyklerne.

N.P. var ifølge nekrologen det første postbud på Fyn, der søgte om og fik tilladelse til at benytte cykel. Om det er rigtigt, ved jeg ikke.

I "Bogen om Post & Tele" 1974 fortælles, at de første yngre landpostbude på landsplan i 1894 ansøgte om tilladelse til for egen regning at benytte cykel under omdelingen, og allerede efter godt 10 års forløb cyklede de fleste landpostbude.

Fra d. 1.april 1921 blev det mod betaling af en cykelgodtgørelse til landpostbudet obligatorisk at anvende cykel under omdelingen.

Den 1. januar 1912 får han en ny kontrakt, som ses i uddrag herunder. Den var grundlaget for N.P. s arbejde ved postvæsenet, indtil han gik på pension 31 år senere.

Kontrakt om Landpostbudgangen Harndrup - Fjelsted Direkte Ombæring til Adressaterne

§1 Ved nærværende Kontrakt antages N.P. Nielsen som Landpostbud fra den 1ste Januar 1912 at regne.

§2

Landpostbudet paatager sig i det under Bogense Postkontor hørende Landpostomdelingsdistrikt Harndrup - Fjelsted at udbringe Postsager til Beboerne og af disse til Viderebesørgelse at modtage Postforsendelser.

Ved Besørgelsen af Budgangen, paa hvilken Budet skal medføre de ham overleverede Tasker og Postforsendelser til en samlet Vægt af indtil 25 Pund, skal Budet indtil videre passere følgende Route: fra Harndrup ad Harndrup, Fjelsted, Lille Billesbølle, Billesbølle, Hamborg, Ditlevsminde, Tjærebro, Holme Huse.

§3

Budet skal derhos undervejs tømme de på følgende Steder anbragte Postkasser: Harndrup, Fjelsted, Tjæreborg.

§4

Budets Udgangstider er følgende:

På Hverdage Kl. 7.30 Fm.

Kilometersats d. I

§9

For Udførelsen af den ovenfor nærmere bestemte Tjeneste er der tilstaaet Budet en aarlig Godtgørelse af 800 Kroner, der vil blive udbetalt ham af Postkontoret i Bogense med 1/12 ved Udgangen af hver Maaned.

Ruten Fjelsted - Harndrup 1912 - 1943

Mogens Hansen fra Billesbøllegaard fortæller i sine erindringer:

1936

”Det var det år hvor jeg fik min første cykel - en brugt fra Sletterødsmeden. Jeg havde cykelbane gårdspladsen rundt, der var sat mursten op, som der skulle køres ind imellem og det var mægtig, når **posten--gamle post Nielsen** tog et par ture rundt med posttaske og det hele.”

1941

”Jeg fik lige så mange bøger som **post Nielsen** kunne have på cyklen, og jeg var lykkelig over selv at eje bøger ----- ”.

Tjenestemand den 1. oktober 1919

Efter godt 7 år i Harndrup bliver landpost Nielsen tjenestemand. Han har stadig ruten Harndrup-Fjelsted. Her er et kort uddrag af ansættelsesbrevet, hvor sprogbroget har ændret sig en del i forhold til tidligere kontrakter:

”Niels Peter Nielsen der har Indfødsret, ansættes herved som

Landpostbud fra den 1. oktober 1919 at regne,

idet samtidig tilkendegives ham, at han ved denne Ansættelse undergives de til enhver Tid for Tjenestemænd i Almindelighed gældende Regler samt for denne Stilling særligt fastsatte Bestemmelser, og at han som Tjenestemand med Troskab og Nidkærhed skal opfylde de Pligter, som den ham betroede Stilling paalægger ham.”

Ansættelsen som tjenestemand er en ændring, der sikrer og glæder ham og hans familie resten af livet. I mange år derefter tales der i familien om det værdifulde i at få et arbejde som tjenestemand. Selv vi børnebørn blev tilskyndet til det Jeg tænker, at det netop på dette tidspunkt har været en særlig stor glæde for familien med en fastansættelse, fordi N.P. i maj 1919 havde købt det gule hus ved foden af kirkebakken (matr. 50a).

Sideløbende med den daglige udbringning af post var han særdeles aktiv indenfor selve organisationen, hvilket er fint beskrevet i POSTHORNET i anledning af hans 25 års jubilæum.

Se næste side.

Blev bragt i POSTHORNET i anledning af N.P. Niensens 25 års jubilæum i 1929.

108

POSTHC

Jubilæer.

Den 1. April fejrede Landpostbud N. P. Nielsen, Harndrup, sit 25 Aars Jubilæum i Postvæsenets Tjeneste, og Dagen blev en fortjent Mærkedag.

Nielsen, der er en Mand i sin bedste Alder, blev ansat som Landpostbud den 1. April 1904 paa Ruten Ejby Fyllested. Ved Odense—Middelfart-

Den 1. april fejrede Landpostbud N. P. Nielsen, Harndrup sit 25 års Jubilæum i Postvæsenets tjeneste, og dagen blev en fortjent Mærkedag.

Nielsen, der er en mand i sin bedste Alder, blev ansat som Landpostbud den 1. april 1904 på Ruten Ejby - Fyllested. Ved Odense Middelfartbanens Åbning forflyttedes han den 1. januar 1912 til Ruten Harndrup Fjeldsted og har virket her siden. Nielsen, der en jovial og gemytlig Mand, er agtet og afholdt af Beboerne på sin Rute såvel som af hele Sognets Befolkning, hvilket fremgår af de mange Hverv og Tillidsposter, han er i besiddelse af. Han er således Formand for Husmandsforeningen og Skolehaverne i Harndrup samt Revisor i Ægsgalsforeningen, Brugsforeningen og Sygekassen.

Nielsen har foruden dette stadig haft Tid til at varetage sine Kollegers Interesser ved et solidt og godt Arbejde indenfor Organisationen

Han har siden sin ansættelse været medlem af Organisationen og været Medstifter af Årup Kreds. I året 1921 blev han valgt til Formand for Bogense-Otterup Kredsen, hvor han har gjort et dygtigt og godt arbejde. Nielsen blev snart en kendt Mand i vide Kredse indenfor Organisationen, hvor han bl.a. blev valgt til at deltage i talrige Kongresser, hvor der også blev gjort Brug af hans Arbejdskraft.

I 1928 blev han valgt til Revisor for Dansk Postforbund og Bladet "Posthornet", og samme År blev han ligeledes valgt til revisor for Landpostbudenes centralforening. Nielsen kan således se tilbage på et godt og veludført Arbejde for sin Stand og kan glæde sig ved den udviste Tillid.

Nielsen, der ellers har været i besiddelse af et jævnt godt helbred, har desværre skrantet en del i den sidste Tid, hvor han har måttet gennemgå en Kur mod Sukkersyge, som han ikke har forvunden helt endnu, men som han forhåbentlig snart må forvinde, så vi i mange År må se hans stoute skikkelse iblandt os.

Trods Nielsens Forsøg på at dække over Jubilæumsdagen, lykkedes det dog heldigvis ikke helt.

Der ankom således i dagens løb talrige Telegrammer fra nær og fjern, bl.a. fra det foresatte Postkontor, fra dansk Postforbund, fra Landpostbudenes Centralforening, fra "Posthornet" og fra Bogense-Otterup Kredsenes medlemmer samt mange andre Steder fra. Fra Beboernes Side udvistes der i Dagens Anledning stor Opmærksomhed ved Gaver og blomster, og dagen blev, trods Jubilærens Forsøg på at holde Jubilæet skjult, vellykket og især Vidne om, at Jubilæren er en velset og afholdt mand.

Den, der skriver disse Linier, sender en forsinket, men derfor ikke mindre velment Lykønskning til vor gode Kollega.

Gratulant.

Landpost Nielsen går på pension d. 1. marts 1943

Efter sit 25 års jubilæum fortsatte han på postruten i 14 år, indtil han gik på pension den 1. marts 1943.

Vi ved fra efterladte papirer, at han gennem årene opbyggede et solidt og godt forhold til husstandene på postruten. Da han gik på pension, blev der efterfølgende arrangeret en fest for ham, hvor folk fra hans postrute kom med sange. De nedenstående har kun med nød og næppe overlevet godt 70 års omtumlet tilværelse bagerst i forskellige skabe. Derfor har jeg genskrevet dem begge på min PC.

Et Blad af Landpostens Dagbog .

Mel. Li li Marlen

Lidt før Klokkeren fire,
letter han sin Krop,
faar sig et par Klemmer
maaske et enkelt Kop
Kaffe, og saa afsted i Hast,
nu Frakken paa, og med et Kast
Kasketten flot paa snur.

Saa skal Cyklen smøres
Tasken hentes frem,
Landpost Nielsen kører
nu fra Hus og Hjem,
og i den aarle Morgenstund,
mens andre faar en Morgenblund,
er Postens Dag begyndt.

Paa Stationen lægges
alt til rette som
Breve og Aviser,
der med Toget kom,
alt bliver ordnet og lagt frem,
her Hilsen er fra Hjem til Hjem,
ja, hele Dagens Post.

Søde Hemmeligheder
gives dig i Vold
og du staar blandt andet
saa tidt i Amors Sold,
Pigerne kikker mildt til dig,
"O, Nielsen er der Brev til mig
fra Ham du ved Besked

Her er smaa Billetter
fra Olsen og fra Buhl,
og naar Nielsen starter
saa er Tasken fuld,
og saa afsted til Fjelsted By, som venter paa
det sidste ny
fra hele Jordens Ring.

Ja velkommen er du
særlig hvis du har
Penge eller Pakker
saa faar du en cigar,
eller maaske et lille Glas,
hvis Nordenvinden er for hvas
det kommer ret tilpas.

Saadan svandt de Dage
i Vinter og i Vaar,
trofast har du vandret
i disse mange Aar,
baade naar engen den stod gul,
og Frosten bed ind under Jul,
du var en ventet gæst.

Alting faar en Ende
alting holder op
og til første Marts, da
siger Nielsen stop.
Tak skal du have for den Tid
som runden er, nu faar du fri.
Vi siger Farvel og Tak.

os fra Fjelsted

**Ved Afskedsfesten
for Landpost Nielsen.
Onsdag, d. 3. marts 1943**

Mel.: Den danske Sang

Nær Harndrup Kirke et Hjem vi finder,
det er omgivet af smukke Træ'r,
om dem der bor der vi ejer Minder,
som Hædersgæster de sidder her,
se Nielsen glad til sin Kone smiler,
jeg tror bestemt, at han tænker paa,
nu med avisen ej mer' jeg iler,
men kan derhjemme hos Sine gaar.

Med Tasken Nielsen saa tro har gaaet,
tog mangen Tørn i de svundne Aar,
ja Trøjen vaad har han ofte faaet,
i Vinter lød det, til Marts vi faar
en anden landpost, for Nielsen siger:
At klare Ruten det er for drøjt,
for yngre man ej med Tiden bli'er
og med mit Helbred det tit er sløjt.

Den Nyhed kunde vi ikke lide,
for Nielsen var vi jo alle glad,
dog jeg har hørt Landpost Nielsen sige:
De Fjelsted Folk bider tit jeg a' -
naar jeg naar Fjelsted er træt jeg blevet,
og skal der sendes lidt penge bort,
tænk hvis Blanketten saa ej er skrevet
jeg svarer dem maaske nok lidt kort.

I Fjelsted Borger' er det vel sandt?
Med godt Humør Nielsen Ruten
passed',
jeg fandt dig altid saa brilliant.
For Raad og Bistand du gerne yde,
og frisk lød her altid dit "Værsgo" -
de mange Titler det kneb at tyde,
naar "k" var slettet og "u" der stod.

I Februar tit til Hovedstaden
ta'r Landpost Nielsen, og hør nu her,
derinde fejrer han Fødselsdagen,
og Fest i Gaden, der gerne er.
Paa Bellahøj var i Aar nok Festen,
Kolleger mødtes fra Syd og Nord,
vor flinke Landpost var Hædersgæsten,
og der lød mange og gode Ord.

Se Niensens Kone vi ej maa glemme,
for Helten dur ikke uden Mad,
ja før saa ene hun gik derhjemme
og kogte suppe hver anden Dag.
Jeg takker Nielsen for alle Minder,
og ønsker Jer mange gode Aar,
som Landpost vi Sønnen din nu finder,
gid i dit Fodspor han stedse gaar.

A.R.

Sangen er skrevet af en beboer på
postruten.

Landpostbud N.P. Nielsen

Afsked fra Postvæsenet

- fra fagbladet POSTHORNET

Fra 1. Marts – efter 39 Års dygtig og pålidelig tjeneste i Postvæsenet – går vor stoute Kollega, Landpostbud N. P. Nielsen, Harndrup, over i Pensionisternes Rækker.

Det er sikkert med vemod, han forlader sin Gerning; men han har i mange År kæmpet mod en ondartet Sukkersyge, der krævede streng Diæt, og som til Tider tvang ham til små Sygdomspauser. Sygedagenes Antal var dog kun få hver Gang, for som den energiske og pligttro Tjenestemand han var, kom han hurtigt på Ruten igen med Posttasken.

Da han den 9. Februar fyldte 65 år, syntes han, det måtte være Slut, og han søgte sin Afsked med Udgangen af Februar Måned.

Postvæsenet mister herved en af sine mest interesserede Medarbejdere, og Kollegerne i Bogense-Otterup Kredsen mister en Formand, som gennem 24 år har formået at samle dem til fester og anden Selskabelighed. Små Stridigheder blandt Kollegerne på Møder har N. P. Nielsen altid været en Mester i at udjævne.

Bogense-Otterup Kredsen vil savne N. P. Nielsen som Formand, men håber og venter at se ham som Gæst ved fremtidige Kredsmøder og Festligheder i Kredsen. N. P. Nielsen kan vist heller ikke så brat forlade sine Kolleger, hvis ve og vel ligger ham så stærkt på Sinde.

Han vil tillige som det dygtige og overordentligt afholdte Landpostbud blive savnet blandt Beboerne på Ruten, da der i de 31 År, han har bestridt sin nuværende Rute, er opstået et særlig smukt Tillidsforhold mellem ham og Beboerne, hvad der kom til Udtryk ved hans 25 Års Jubilæum og Sølvbryllup.

Beboerne i Harndrup har gjort så flittigt brug af hans Evner, at man skulle mene, det oversteg hans Kræfter; men der var brede Skuldre på den stoute Skikkelse, som bar samtlige Tillidshverv til stor Tilfredshed.

I en lang Årrække var han Formand for Husmandsforeningen, hvor han var særlig virksom for Oprettelse af Skolehaver, i Bestyrelsen for syge-

kassen, Revisor i Brugsforeningen, i Bestyrelsen for socialdemokratisk Forening og i mange År Medlem af Sognerådet.

Dansk Postforbund har også lagt beslag på hans Arbejdskraft, og her vil han sikkert ligeledes blive savnet. Han har i 15 År været Revisor i dansk Postforbund samt i Landpostbudenes Centralforening.

Dine Kolleger ønsker, at du må nyde dit fortjente Otium i mange År, og at Helbredet må bedres under mindre anstrengende Fremtidsdage.

Kolleger i Bogense-Otterup Kredsen

Hovedbestyrelsen for dansk Postforbund kan i et og alt tilslutte sig ovenstående anerkendende Udtalelser om N. P. Niensens Virksomhed. Han indskrænkede sig ikke til kun at have lokale Interesser. Alt, hvad der vedrørte dansk Postforbund og dets forskellige Afdelinger, kunne altid påregne Niensens Opmærksomhed og Interesse.

Hans joviale og bramfri Personlighed bragte ham mange Venner blandt Landets Postbudrepræsentanter, og adskillige af disse – vi tror de fleste – vil savne ham i det kollegiale Samvirke, men dog gøre sig Håb om, at de endnu engang vil få Anledning til at trykke hans faste Hånd og udveksle kollegiale Synspunkter med ham samt mindes mangeårigt Venskab. Thi N. P. Nielsen havde kun Venner. Hovedbestyrelsen deltager af et oprigtigt Hjerte i de gode Ønsker, som hans Kolleger i Kredsen fremsætter.

Afslutningsfest med Bogense - Otterup kredsen.

N.P. Nielsen var formand for Bogense - Otterup kredsen i Landpostbudenes Centralforening i ca. 23 år.

Landpostbudenes Centralforeningen, forkortet LCF, er landpostbudenes fagforening.

Da landpostbudene i 1917 blev tilsluttet Dansk Postforbund, dannede LCF kredse rundt i landet, og i 1919 blev N.P. Nielsen udnævnt til formand for Bogense - Otterup kredsen, kreds 31, som han var formand for i 23 år indtil sin afgang fra postvæsenet i 1943. Han bliver desuden valgt til delegeret for kreds 31 og deltager i kongresserne. Han genvælges år efter år.

Landpostbudenes Centralforeningen (LCF) tog behørigt afsked med N.P. Nielsen i 1943. Også denne gang var fruén med.

Herunder et klip fra fagbladet POSTHORNEN ved post Nielsens ophør i 1943:

L. C. F.s 31. Kreds, Bogense-Otterup,

afholdt den 6. Juni et ret godt besøgt Kreds-møde i Bogense.

Der indledes med fælles Kaffebord, hvor N. P. Nielsen, Harndrup, bød velkommen, hvorefter Chr. Hansen, Otterup, tog Ordet og takkede paa Medlemmernes Vegne N. P. Nielsen for de mange Aars trofaste Arbejde for Foreningen som dennes Formand, hvilket Hverv Nielsen har varetaget i ca. 23 Aar til alle Medlemmers Tilfredshed. Det er desværre nu Slut, da N. P. Nielsen har taget Afsked fra Postvæsenet, og Chr. Hansen overrakte N. P. Nielsen en Fyldepen til Erindring fra samtlige Landpostbude inden for 31. Kreds. Samtidig overrakte Fru Nielsen en Buket Blomster, hvorefter der udbragtes et Leve for N. P. Nielsen og Fruen.

Nielsen takkede for Opmærksomheden og Til-liden i de mange Aar.

*Fyldepenen var datidens
computer - næsten!*

I gemmerne lå også dette takkebrev, som min bedstefar uddelte, efter at han var gået på pension og var blevet fejret i den forbindelse. Det er lavet som et dobbeltkort med fotoet på forsiden og teksten indeni.

Gad vide, om han har sendt det med posten ?

... for at bringe min og min Families dybtfølte
Tak for den minderige Aften, I beredte os
ved Afslutningen af min postale Virksomhed.
En Aften, som jeg kun kan benævne som det
skønneste Blad i mit Livs Mindebog.

Min bedste Hilsen til alle, store som smaa.

Eders

N. P. Nielsen.

En slægt i postvæsenet

N.P. har - som nævnt andet sted - været post fra 1904 til 1943 og har kun oplevet opgangstider og fremdrift indenfor etaten. Hans glæde ved arbejdet har smittet af på hele familien og har været medvirkende til, at vores slægt i 2016 kan fremvise en lige linje af ansættelser indenfor postvæsenet. Jeg tænker, at vores slægt lige netop har oplevet postvæsenets blomstringstid. I dag, hvor teknologien fuldstændig har ændret måden at sende breve m.m. på, er PostDanmark blevet til Postnord.

Vi kan ikke forvente, at den postale linje i slægten bliver meget længere end denne:

Niels Peter Nielsen

1878 - 1955

Landpost

Sønnen Aksel Nielsen

1913 - ?

Landpost i Harndrup,
ansat på postkontoret i Vamdrup

Barnebarnet Poul Nielsen

1928 - 2006

Postbud i Hårsløv m.m.

Barnebarnet Willy Jørgensen

1941-2013

Uddannelsesleder med hovedsæde i Åbenrå

Oldebarnet Finn Nielsen

f. 1950.

Driftchef, Post Fleet Management A/S

Mærkedage i familien.

Sølvbryllup den 29. juni 1926

Forreste række fra venstre: en niece (stående), datteren Agnes, datteren Kamilla, stående det første barnebarn Erik, sølvbruden Signe Nielsen, sølvbrudgommen N.P. Nielsen, stående lige bag N.P. sønnen Aksel, den yngste datter Else

Midterste række fra venstre: svigersønnen Stenevad, svigersønnen Anton, datteren Kathrine, svigersønnen Oskar, datteren Dagmar, tante Mine og onkel Anders fra Middelfart (Signes søster og hendes mand), kvinden yderst th. er søster eller svigerinde

Bagerste række fra venstre: Niels Peters og Signes søskende med ægtefæller. Jeg er overbevist om, at de tre mænd yderst th. er bedstefars brødre, og at den hvidhårede kvinde er bedstemors søster.

Guldbryllup, den 29. juni 1951

Et gulnet papir:

Omtalen i avisen slutter med ordene:

"Guldbryllupsparret har altid været et par livslystne og gæstfri mennesker, som i aarenes løb har vundet sig mange venner."

Jeg husker deres guldbryllup, selvom jeg kun var 5 år. Der var travlhed, og jeg hjalp med at hente sodavand og stille dem ud i stalden, hvor det hele var gjort klar til fest. Vi børnebørn gik afsides og øvede os på en sang, som vi skulle optræde med for vores bedsteforældre. Den blev skrevet af en dame omme i byen, som altid var leveringsdygtig i lejlighedssange. Den oprindelige udgave er blevet en anelse utydelig med årene, derfor har jeg genskrevet den. Hvis vi selv skulle skrive festsange i dag, ville vi nok udforme dem anderledes rent sprogligt.

**Hilsen til det ungdommelige
Guldbrudepar i Harndrup d. 29/6.
1901 - 1951**

Mel.: Hr. Peder kasted' Runer.

1.
I Harndrup By, vi nær ved Kirken finder
et Hjem som rummer for os mange Minder,
der bor vor Bedstemoder og vores Bedstefar,
i Dag er Hjemmet smykket Guldbryllup de to
har.
Festsang vil vi saa gerne sjunge
for det glade og evigunge Brudepar.
2.
Som Brudepar til Ejby drog I kære,
ved Banen dengang Bedstefar jo være,
og Bedstemoder syed' saa mange Skjorter ja,
men siden vaske Bleer hun maatte okke ja,
her kom Børn, først saa mange Piger,
saa en Dreng og Humøret stiger - vi forstaar.
3.
Fra Ejby Bedstefar blev snart forflyttet,
og begge hurtigt glade blev for byttet.
Nu Bedstefar med Tasken jo gik fra Dør til
Dør,
og altid var han oplagt og i et godt Humør,
Dog var alting ej Fryd og Gammen,
han og Tasken tog Turen sammen hver en
Dag.
4.
Ved Vintertid var Turene tit slemme,
her Glæde blev naar han igen var hjemme,
vor Bedstemoder hygged' om Bedstefar saa
glad
sad snart ved Bordet bænket fik god og dejlig
Mad.
Ja i sol som i Blæst og Kulde
med sin Taske afsted det skulde Bedstefar.
5.
Frugthaven har vor Bedstefaders Hjerte,
og Skolehaverne vi maa bemærke,
for dem har Bedstefader jo ogsaa virket glad,
og i Sogneraadet i flere Aar han sad.
Nu kabaler han helst vil lægge
i en Stol meget godt sig sætte med Cigar.
6.
Vor Bedstemor og Far jo ejer Charme,
og her er Kærlighed og Hjertervarme,
en Udflugt maa vi nævne, for helt bestemt vi
ved,
at Bedstemor ad Bakker saa flot ku' trille ned,
paa Humøret her spares ikke,
Bedstemoder lod Haaret klippe for en Snaps.
7.
Engang vi hørte Bedstemoder sige,
paa Gulvets Brædder kan jeg gaa helt lige
hun kunne bare ikke - den Gang var ej saa
nem,
vi lo jo allesammen og det med Fynd og Klem.
Men en Ting kan de begge lide
Aalegilde, hver Gæst skal vide - det er Kram.
8.
Har Bedstemoder ingen Cigaretter
sin Lid til Bedstefar hun altid sætter
han tager ned i Lommen, en Pakke der jo laa,
sin Smøg vor Bedstemoder jo rigtig nyde maa.
Vi om alt kan med I to snakke,
og for Minder vi vil jer takke nu i Dag.
9.
Hvor er I to dog kære at besøge,
stor Gæstfrihed hos Jer vi altid møde,
og Far og Moder siger vi skylder Jer stor Tak,
som smaa med os I leged' og hørte paa vor
Snak.
Gid vi sunde jer steds finder,
højt Hurra for I kære klinger - Lykke - Held.

"Børnebørnene

Klip fra gamle, gulnede og næsten ulæselige originaler.

Herunder omtales andre af bedstefars mærkedage i familien. Mange af de skrevne ord har været anvendt om ham før i aviser eller fagblade. Derfor har jeg blot sakset og genskrevet enkelte uddrag.

70 års fødselsdag, den 9. februar 1948

"Nielsen var med til at oprettede Ægssalgskredsen, og var dens første Formand. Han har i ca. 15 år siddet som Medlem af Fjelsted-Harndrup Sogneraad, valgt af Socialdemokratiet."

75 års fødselsdag, d. 9. februar 1953 .

"...forflyttet til Harndrup, og her passede han lige til sin Afgang i 1943 sin Rute med Punktlighed, men hans Kræfter og Evner spændte langt videre. Allerede i Ejby-Aarene havde han været en af Socialdemokratiets Foregangsmænd, og han holder af at berette om den Gang, han arrangerede Møde med Peter Sabroe. Ham vilde den daværende Vært på Gæstgivergaarden ikke se indenfor sine Døre, og man maatte saa flytte mødet til Forsamlingshuset

...og et betydningsfuldt Arbejde har han især udført indenfor Harndrup Husmandsforening, hvor han som formand fik oprettet de første Skolehaver på Vestfyn.

...Også indenfor Sygeplejeforeningen var han Pioner, og i Sygekassen og Brugsforeningen har han været Revisor, men hans fornemste Hverv var vel nok i Sogneraadet, hvor han sad fra 1934 til 1950. "

Bedstefar, husmandsforeningen og skolehaverne.

*Bagerst N.P. Nielsen sammen med nogle af børnene fra skolehaverne.
Pigen nr. 2 fra venstre er datteren Else.*

For nogle år siden fik jeg en gave af min bror. Det var bogen " Harndrup - et sogn på Humleegnen." Det var spændende læsning for en gammel Harndrupper. Jeg slugte den ud i en køre, for jeg kunne genkende så meget af det, jeg læste. Da jeg var færdig med bogen, sad jeg med en fornemmelse af, at noget manglede. Enhver af os skriver ud fra det ståsted, vi har haft i Harndrup, vi kan ikke andet, men mine fingre bladede igen og igen om til de sider, hvor husmandsforeningen var nævnt. Hvor var min bedstefar, som havde lagt så meget arbejde og sjæl i både husmandsforeningen og skolehaverne ? Han var der ikke! Det gav mig det endelige skub til at fortælle om ham.

Husmandsforeningen i Harndrup.

oprettet 1906

N.P. Nielsen var formand i 12 år fra 1918 til 1930 og æresmedlem fra 1944.

Signe og N.P. købte deres første hus i Harndrup i 1912 og allerede to år senere meldte N.P. sig ind i husmandsforeningen.

Husmandsforeningens protokoller opbevares på Lokalarkivet i Brenderup, og ved en gennemlæsning af dem viste det sig at

- N.P. Nielsen bliver medlem 1914
- han står som revisor for Husmandsforeningen 1915-16
- endvidere er han sekretær
- N.P. kommer i bestyrelsen som næstformand i 1917
- han bliver valgt til formand fra 1918 - 1930
- valgt til kredsbestyrelsen i hvert fald til og med 1924, måske længere.
- han trækker sig som formand i 1930, men ses i bestyrelsen igen fra samme år.
- i 1932 vælges han til ungdomsudvalget og til opsyn med skolehaverne.
- sidst i 1930'erne er han sekretær.
- N.P. vælges i 1944 som foreningens æresmedlem.

Han er så vidt jeg kan se ude af husmandsforeningen under krigen 1940

- 1945, og derefter vælges han i 1944 som foreningens æresmedlem.

Hvad er en skolehave?

Den 24. januar 1903 stiftedes Skolehaveforeningen i København. Oprindeligt arbejdede man for at få blege børn fra trange kår (som der står) ud i den friske luft og gøre nytte, men efterhånden bredte haverne sig til store dele af landet. I Harndrup, og på landet i øvrigt, har hensigten været todelt: at dyrke grønsager, som kunne være et godt tilskud til husholdningen og at lære børnene, hvordan de skulle dyrke jorden for at få et godt udbytte. Hvert barn fik tildelt en lille jordlod, hvor de under kyndig vejledning kunne sætte kartofler og så frø af gulerødder, bønner,

ærter osv. Alt sammen på fine lige rækker. Derefter kom børnene sammen med den voksne instruktør en gang om ugen med deres redskaber for at holde deres skolehaver rene.

Som barn har jeg selv gået til skolehave, som dengang lå i området fra åen ved kirken og op mod lærernes baghaver. I mange år har arbejdet med skolehaver ligget helt stille, men nu ser det ud til, at de dukker op igen blot lidt anderledes. I dag findes der f.eks. skolehaver, der dyrkes rent økologisk, skolehaver i folkeskolens regi og forskellige former for byhaver. I 2012 blev der etableret et nationalt netværk, som ønsker at udbrede skolehaver til hele landet.

Referat fra generalforsamlingen 14. april 1920 (se også næste side)

Generalforsamling afholdt Onsdag den 14 April
Budning aflages og Regnskabet oplæses og godkendes
Til Formand vælges Landspol Nielsen
Til Bestyrelse vælges H. Jørgensen Paul Thakkehus
H. Rasmussen Kistbyrå et Jørgensen Dahl H. Rasmussen
og Jørgensen
Til Litteratør vælges Bestyrelsen
Til Revisor vælges Carl Nielsen Salla nye Forbuds
In Revisor.
Til Kretsbestyrelsen vælges Landsp. Nielsen
Som Dommer for Kommune 2 år vælges Hvid
Ove Rasmussen H. Skov Løjtnant Lars Ove Larsen
Efter Generalforsamlingen holdt Højstetoforsker
Jørgensen et med mange Indvordene paakøit
Foredrag. Til Paul samledes Medlemmerne om
Kaffebordene hvor en gemytlig Stemning
herstodde.
W. T. Nielsen

Her er tre uddrag fra forskellige møder i husmandsforeningen.

1. Referatet fra generalforsamlingen 14. april 1920 (se forrige side) slutter således:

Efter Generalforsamlingen holdt Højskoleforstander Juhl Andersen et med megen Interesse paahørt Foredrag. Til Slut samledes Medlemmerne om Kaffebordene hvor en gemytlig Stemning herskede.

N.P. Nielsen

2.

Referat fra protokollen ved det møde, hvor man behandlede oprettelsen af skolehaverne:

Bestyrelsesmøde afholdt d. 27.4. 1925 hos H. Rasmussen.

Det vedtoges til Skolehave at leje et stykke Jord hos H.Jac.Petersen

Som Lejer for Hmf

Som Ejer

N.P. Nielsen

H.Jac. Petersen

Bedstefar står som lejer på vegne af Hmf (husmandsforeningen), og man lejer jorden af Hans Jacob Petersen og Magdalene, der bor på Graderupvejen. I dag er adressen Rugårdsvej 86. Deres jord stødte allerbagerst op mod den bagerste del af min bedstefars jord.

3. Dette lille klip er slutningen på referatet fra en generalforsamling d.14.9.1925, hvor man mest har talt om skolehaverne. Der skal laves en udstilling og inviteres en skolehavekonsulent.

...der overrækkes Børnene hver en Erindring. Drengene en Lommekniv. Pigerne en Broderesaks.

Jeg har kigget masser af husmandsforeningens protokoller igennem, og der var to ting, som gik igen, når foreningen trådte sammen og skulle planlægge den kommende tid: man ønskede en vidensudveksling med folk udefra, og arrangementerne skulle være sociale og hyggelige at deltage i.

I sognerådsprotokollen fra 1933 er følgende noteret:

- ... *Harndrup Husmandsforening ansøger om et Tilskud til Skolehaven.*
- ... *Tilstodes 50Kr.*
- ... *Harndrup Husmandsforenings Husholdningsudvalg ansøger om Tilskud til Sykursus.*
- ... *Tilstodes i Henh. til Aftenskoleloven. Der søges med held flere gange.*

Bedstefar og husene

Det gule hus ved foden af kirkebakken i Harndrup (matr.nr. 50a) Vindebjergvej 6.

Harndrup:

Nordvestfynske Jernbane åbner d. 5. dec. 1911, og familien flytter til Harndrup.

Den nye station med togforbindelser til omverdenen skaber grobund for og et ønske om mere byggeri i Harndrup, som man forventede ville ekspandere pga. banen.

På udsnit af gamle kort fra Kort- og Matrikelstyrelsen kan man se, hvorledes udstykningen af matrikel 43a tager fart.

Fra matrikelkort år 1884 - 1907.

Her ses matr. nr. 43a (med rød streg rundt om), inden den bliver udstykket til Stationsvejen med tilstødende parceller.

Nederst i midten, hvor vejen knækker, har vi "Centrums hjørne".

Fra matrikelkort år 1907 - 1933

Det tidligere matr. nr. 43a efter udstykningen. Øverst i billedet har vi Harndrup Station, som bl.a. går ind over matr. 10e.

Stationsvejen er lidt svær at se, fordi parcellerne til venstre for vejen, går ind og dækker for den.

Indtil nu har mine bedsteforældre boet til leje, men her køber de deres første hus, matr.nr. 43r, der ligger til højre for Stationsvejen.

1912, den 19. december.

Niels Peter Nielsen, landpost, køber af Hans Rasmussen matr. nr. 43r på Stationsvejen. I dag Stengade 16.

Bygget år 1900, Foto fra 2015

1919, den 5. maj.

Skødet på matr.nr. 50a tinglyses til landpost Niels Peter Nielsen. I dag Vindebjergvej 6.

Matrikel nr. 50a

Fra folketællingerne i Harndrup:

1921

N.P. og Signe bor med deres tre yngste børn stadig på matr. 43r på Stationsvejen, selv om de har købt det gule hus ved kirken (matr.nr. 50a, Vindebjergvej 6) et par år før.

I dette hus bor i 1921 en husmand med sin kone og 6 børn.

1924, d. 6. august

landpost Niels Peter Nielsen sælger matr. nr. 43 r til bogholder Richard Peter Christensen (senere Blente)

1925 og 1930

landpost og husmand Niels Peter Nielsen bor sammen med sin hustru Signe, sønnen Aksel født i 1913, og datteren Else født i 1916 på matr. nr. 50a.

Her bor han til sin død i 1955.

Bedstefar hjemme i haven.

Året før købet af matr. 50a er N.P. blevet valgt til formand for husmandsforeningen, hvor han er meget aktiv. Bemærk, at han ved folketællingerne i 1925 og 1930 har angivet sit erhverv som både landpost og husmand, så det er tænkeligt, at dette hus blev købt, fordi der var mere jord til.

Omkring år 1900 defineres et husmandssted som en ejendom med højst 15 tdr. land. På et matrikelkort for perioden 1859 -1884 kan vi se, at grunden til 50a (nuværende Vindebjergvej 6) er på 2,3 tdr. land, men inden bedstefar købte huset i 1919, havde den daværende ejer udstykket en grund til det, der senere blev Solhøj Halmmåttefabrik. Den resterende del købte bedstefar, og kaldte sig med glæde i stemmen både husmand og landpost.

I 1940'erne udstykker han herfra to grunde til sine børn, og i 1947 sender han flg. ansøgning til sognerådet:

"N.P. Nielsen Harndrup ansøger om Sogneraadets Anbefaling til Udstykning af sin Ejendom Matr. Nr. 50a Harndrup saaledes at en Parcel paa 1182 kvadratmeter agtes solgt til A.P. Nielsen til Sammenlægning med dennes Ejendom Matr.Nr. 50g smst."

"Anbefales". Det er sønnen, der på den måde får en større grund.

Iflg. BBR meddelelse hører der 6577 kvadratmeter til matr. 50a i dag, år 2015.

Luftfoto fra 1954 af hele matrikel 50a, som bedstefar købte i 1919.

Huset med én grøn prik er mine bedsteforældres. Huset med to grønne prikker var Anna og Aksels, og Dana, huset med tre grønne prikker, var mine forældres (Se de næste sider). Lige ved siden af Dana lå i min barndom Solhøj Halmmåttefabrik.

Den bagerste del af grunden er altid blevet kaldt skolehaverne, fordi bedstefar på et tidspunkt har haft skolehaver med nogle af Harndrups børn derovre.

Bag ved bedstefars hus, halvvejs ned mod "skoven" på nabogrunden, er der en mindre, mørk bygning at se. Der er sat en blå prik på den. Det er tobakstørreladen, som stadig er der i 1954. Under 2. Verdenskrig fra 1940-1945 var det svært at skaffe tobak, så mange mennesker dyrkede selv planterne i haven og byggede åbne tørrelader, så tobaksbladene kunne hænges op og blive tørret af vinden, der kunne suse lige igennem.

Udstykninger

- en hjælpende hånd til børnene.

Tre af Signe og Niels Peters børn slog sig ned i Harndrup, nemlig Else, Aksel og Dagmar.

Da den yngste datter Else var blevet gift med Arvid, udstykkede bedstefar en grund til dem. Her byggede de i 1943 Dana, der i dag har adressen Vindebjergvej 10.

Else med børnene Betty og Willy ved Dana 1946

Dana, foto fra 2016

Willy og Arvid ved det nybyggede Dana i 1943.

Selvom jeg intet husker fra Dana, er det her, jeg blev født i 1945.

Bedstefar udstykkede også en grund til sønnen Aksel, der var gift med Anna, så de i 1948 kunne bygge det hus, der i dag har adressen Vindebjergvej 8. Der er efterfølgende bygget til huset.

Begge parceller blev fra bedstefars side solgt til en yderst favorabel pris.

Her byggede Aksel og Anna. Foto fra 2016

Livet var tungere for datteren Dagmar. Hun var blevet gift med Oskar, men kom ret hurtigt til at lide af en svær kronisk leddegigt, der gjorde, at hun som yngre, med to små børn, blev bundet til en kørestol. Min bedstefar hjalp dem økonomisk med at komme i besiddelse af huset på Juelsmindevej 4 (matr. 58d). Oskar var gartner, og det kan man vist godt se på billedet.

Foto fra perioden 1948 - 1952 Det er matr.nr. 58 d, der i dag har adressen Juelsmindevej 4.

De tre sidste voksne børn slog sig ned i Middelfart, Ebberup og Fredensborg. Den ældste datter Kathrine i Middelfart havde som sin søster svær leddegigt og var ofte sengeliggende. Som følge heraf måtte hun have hjælp i huset. Jeg er overbevist om, at mine bedsteforældre også har givet hende en god hjælp rent økonomisk.

Det er blevet fortalt mellem Signe og N.P. s efterkommere, at alle seks børn hver på deres måde fik en gedigen hjælp fra deres forældre. Utroligt, at der har været penge til så stor hjælpsomhed.

*Ikke manden med sin Porsche, men manden med sin pibe,
og for bedstefar var det næsten det samme!*

Sådan så der ud i min barndom.

Foto 1939

Til venstre ser vi bedstefar og bedstemors hus med lidt af frugthaven foran. Det er før, der bliver udstykket grunde til børnene. Hvor vejene mødes ved kirkens hovedindgang, står lygtepælen midt i det tidligere nævnte blomsterflor, som vi ikke måtte træde på. I et af husene nederst til højre i billedet boede en dame, som vi altid aflagde besøg hos til fastelavn. Når vi bankede på, kom hun ud iført hvid kappe og pynteforklæde og sagde med fin røst: "Fruen er ikke hjemme." Så gik vi fornøjede derfra, selv om vi intet fik.

Huset bag mine bedsteforældres hen mod byen lå i mørke om aftenen. De, der boede der dengang, ville ikke betale til gadelygterne / Borgerforeningen. Ingen betaling = intet lys. Derfor satte man noget, der lignede papir, ind i selve gadelygten, så den kun kunne lyse ud mod vejen. Det var angiveligt et stort og besværligt arbejde for Borgerforeningen at få gadelyset til at fungere til alles tilfredshed.

Om sommeren cyklede vi ned ad kirkebakken, og om vinteren kælkede

vi samme sted. Der var ikke mange biler dengang, så det turde vi godt. Alligevel fik vi en opsang af de voksne, når de så os.

Det helt specielle var violerne. De duftede så dejligt. De stod øverst på skråningen ved kirkediget lige over for bedstefars og bedstemors hus. Der var ikke mange, så vi plukkede dem sjældent, men vi satte os tit op ved siden af dem og nød duften.

Bedstefar var engageret i utroligt mange ting, der næsten alle havde det til fælles, at tilværelsen skulle være ret og rimelig for alle, uanset hvor man stod på den sociale rangstige. Det var en brydningstid, hvor de mindrebedemidlede kunne have hårde skæbner. Der var ikke hjælp at hente som i dag, og samtidig var det meget ydmygende at modtage hjælp fra kommunen. Vi glemmer hurtigt, at andre før os har måttet kæmpe for de goder, vi har i dag. Faktisk kan vi takke bedstefar og hans generation for store dele af vores sociale velfærd. Vi står på vore forfædres skuldre.

Sognerådet

Den 14. marts 1933 bliver N.P. Nielsen valgt ind i Fjelsted-Harndrup sogneråd for socialdemokratiet. Noget af det første han skal tage stilling til, er arbejdsløsheden, der er kolossal stor i 1930erne.

Til forhandling:

--"Et Andragende fra nogle Arbejdsløse om at Kommunen fra 1. Maj iværksætter Arbejde, eventuelt ved Tørveskær. Grunden til Andragendet er den nuværende Arbejdsløshedslovs Ophør til 1. Maj og de daarlige Betingelser for Arbejde i Tiden indtil St. Hansdag."

--"Vedtages at søge de Arbejdsløse beskæftiget ved Grusgravsarbejde eventuelt Skærveslagning."

Næste punkt på dagsordenen er

-- "Valg af et Udvalg til at forestaa Arbejdsløshedsloven."

-- "Der valgtes tre personer, bl.a. Niels P. Nielsen."

Ved næste sognerådsmøde, den 6. april, afholdt på Harndrup Afholdshotel skulle der vælges værgeråd.

-- "Det gamle værgeråd genvalgtes. Nyvalgt fra sognerådet var Landpost Nielsen"

Ved et senere møde, efter at den nye landsdækkende socialreform var

blevet vedtaget i 1933:

-- "Valg af Socialt Udvalg i Henh. til § 26 i Lov af 20/5 om off. Forsorg."

-- "Der valgtes 5, bl.a. Landpost Nielsen."

Umiddelbart tænker jeg, at det er nogle tunge poster bedstefar, straks bliver kastet ud i, da han kommer i sognerådet. Historien om de arbejdsløse, der beder om arbejde, fortsætter og er ret spændende kulturhistorisk læsning, men det vil føre for vidt at komme ind på her. Den næste post, han får, er som medlem af værgerådet. Værgerådet er et - jeg citerer: - kommunalt råd til varetagelse af socialt belastede og forbryderiske børn og unge. Ved den nye Socialreform af 1933 indførtes der børneværn i stedet for værgeråd. Begge instanser skulle tage sig af ca. det samme, f.eks. tvangsfjernelse af børn fra hjemmet. Nu var han så i stedet for med i børneværnet og det sociale udvalg.

Af de lidt lettere poster, sognerådet valgte ham til, kan nævnes: Kasse - og Regnskabsudvalget i sognerådet, i bestyrelsen for Harndrup Sogns Biblioteksforening, delegeret til Nordvestfynske Jernbanes Generalforsamling, sognerådets repræsentant i Sygeplejeforeningen og stemmelistefører ved de forskellige valg.

Den 26. Februar 1937 afholdtes Sogneraadsmøde i Harndrup Forsamlingshus.

-- Valg af Valgbestyrelse til Sogneraadsvalet den 12. Marts 1937. Der valgtes tre personer, deriblandt N.P. Nielsen."

-- "Berigtigelse af den kommunale Valgliste: Der var ikke fremkommen nogen Klage over Valglisten. Der blev slettet 29 Vælgere af Valglisten paa Grund af Skatterestance og Kommunehjælp med Tab af Valgret."

VÆRD AT BEMÆRKE: Hvis man skylder i skat eller har modtaget meget kommunehjælp, har man ikke lov til at stemme. I Fjelsted-Harndrup blev således 29 personer nægtet retten til at stemme.

Vi er i året 1939, og i Tyskland rører Hitler på sig.

--"Fra Politimesteren i Middelfart er tilsendt Sogneraadet en Anmodning om at udarbejde en Liste over Ejendomme i Kommunen, hvor Alders- og Invaliderentyndere fra Odense kan anbringes i Tilfælde af Evakuering. Fjelsted Sogn skal have 240 og Harndrup Sogn 150 Personer."

Fire Personer valgtes til at foretage Fordelingen, heriblandt N.P. Nielsen.

1940

Sogneraadsmøde den 24. September.

--"Hans Majestæt Kongen har ved et møde paa Amalienborg paalagt Amtmændene at bringe Sogneraadet Majestætens Hilsen og Tak for det betydelige Arbejde der i disse for vort Fædreland saa vanskelige Tider er udrettet af Sogneraadene.

Fra Stiftamtmand Neumann har man i Skrivelse af 20/9-1940 modtaget følgende: Denne Tak er det mig en kær Pligt herved at bringe videre til hvert enkelt Sogneraad i Odense og Assens Amtsraadskreds."

N.P sidder disse år i de allerede omtalte udvalg.

Torsdag, den 30. marts 1950 afholdes det sidste sogneraadsmøde i den protokol, vi kunne få lov at se. Bedstefar er medunderskriver for sogneraadet, så jeg ved ikke helt præcist, hvornår han stoppede i sogneraadet.

Socialdemokratiet.

Bedstefar var medlem af socialdemokratiet hele sit voksne liv og sad i en årrække i bestyrelsen for Socialdemokratisk Forening. Socialdemokratiet var dengang noget andet, end det er i dag. Arbejderne var i begyndelsen af det 20. århundrede ikke særlig vant til at blive hørt i den offentlige debat, så man havde meget at kæmpe for. Derfor var Thorvald Stauning, der var socialdemokratisk statsminister fra 1924 - 1926 og igen fra 1929 til sin død i 1942, en stor inspirationskilde. For mange mennesker repræsenterede han den sociale og demokratiske udvikling i samfundet. Folketingsvalget i 1935 blev en hidtil uset og aldrig siden overgået sejr for socialdemokratiet. Under parolen "Stauning eller Kaos" opnåede partiet over 46 % af de afgivne stemmer, og det skabte selvfølgelig en form for eufori blandt socialdemokraterne rundt omkring i landet.

Men det skal ikke omtales på disse sider. Det kan man læse om andre steder.

Som tidligere nævnt arrangerede bedstefar møder med Peter Sabroe. Sabroe blev kaldt "Børnenes ven", fordi han arbejdede for at skabe bedre forhold for børn, og specielt de børn, der kom meget tidligt ud at tjene. Med bedstefars holdning var det oplagt at arrangere møder med netop Peter Sabroe.

Når bedstefar var i København til kongres eller lignende, besøgte han ofte Københavns socialdemokratiske overborgmester H.P. Sørensen.

Selv om han sad i sognerådet i 16 år, valgt af socialdemokraterne, var der ikke decideret partipolitisk snak i hjemmet, men somme tider blev der talt om de sociale uligheder i samfundet. Ingen kan være i tvivl om, hvad bedstefar stod for.

Hos mine egne forældre lå Arbejdersangbogen i skuffen, og plakaten med 'Stauning eller Kaos' hang på indersiden af køkkenskabet. Hos bedstefar var ingen af delene fremme.

Ved bedstefars begravelse i 1955 var der fanebærere fra fire foreninger deriblandt en fra Socialdemokratisk Forening.

Menighedsrådet

Kirkens nærhed influerede på mine bedsteforældres liv. Hver søndag formiddag gik bedstemor ud og pudsede messinghåndtaget på hoveddøren, så det var skinnende, når folk gik forbi på vej til kirke.

Bedstefar var i en periode medlem af Menighedsrådet, men formodentlig ikke så længe. Der fortælles endnu om, dengang præsten pastor Faurskov Laursen, ankom lidt forsinket til en gudstjeneste i kirken med denne undskyldning: "Den ugudelige posts hund havde nær ædt mig!"

Harndrup Sygeplejeforening

N.P. Nielsen støttede oprettelsen af Harndrup Sygeplejeforening, og var medlem af den fra 1940 -1946.

En sygeplejeforening var oprettet på privat initiativ med det formål at ansætte en hjemmesygeplejerske. Medlemmernes kontingent skulle dække lønudgifterne til sygeplejersken. I takt med, at sociallovene blev forbedrede, blev sygeplejeforeningerne lagt ind under sygekasserne. Således også i Fjelsted-Harndrup.

I sygeplejeforeningens protokol for 1947 står følgende:

"Ved en extra Generalforsamling Den 30. juli oplyste Formanden for Sygekassen, at Sygeplejeforeningen var lagt under Sygekassen, og til Formand for Sygeplejef. valgtes Olga Bang Nielsen, til Bestyrelsen valgtes for Kommunen forh. Landpost Nielsen og for Sygekassen Form. Skomager Nielsen og Næstformand Ingeman Jacobsen.

Olga Bang Nielsen "

Fra sognerådsprotokollen:

1944

Harndrup Sygeplejeforening ansøger om at faa det aarlige Tilskud forhøjet fra 500 Kr. til til 1000 Kr aarligt.
Tilstodes 800 Kr ligesom Fjeldsted.

Bedstefar og Brugsen i Harndrup

I 1936 var der kampvalg til bestyrelsen i Harndrup Brugsforening. Bedstefar blev valgt ind med 38 stemmer.

Kampvalget skyldtes en stigende utilfredshed med bestyreren Ejnar Rasmussen, der ikke kunne få økonomien til at hænge sammen. Hele forløbet kan læses i bogen "Harndrup Brugsforening 100 år . 1905 - 2005".

Bedstefar har nok støttet Ejnar Rasmussen, fordi denne ofte gav kredit til kunder, der ikke havde så god en økonomi. Da Ejnar Rasmussen i 1936 stoppede i Brugsen, begyndte han som købmand i butikken Centrum på hjørnet af Rugårdsvej og Stationsvejen. Vi fik som børn at vide, at det var bedre at handle i Brugsen end hos en privat købmand. På den måde kunne vi støtte andelstanken.

Ikke desto mindre kunne min bror fortælle om dengang, han var blevet sendt om at handle, og han havde 'bog' med. Når man var medlem af Brugsen fik man en kontobog, og fik der noteret sine indkøb, så man kunne betale en gang om ugen/ måneden. Ejnar Centrum oprettede derfor også kontobøger til sine kunder. Desværre var min bror gået ind i Brugsen med kontobogen til Ejnar Centrum, eller omvendt. Jeg husker endnu, at min mor var meget pinligt berørt over det.

Det tror jeg ikke min bedstefar var, som det ses af dette foto, som er taget mellem 1936 og 1943, da bedstefar stoppede som post. Vi kan se, at N.P. og Ejnar Centrum befandt sig fint i hinandens selskab.

Ejnar Centrum sammen med sin kone Marie, og datteren Mary, der sidder på en cykel. Bedstefar står foran sin postcykel og ryger på sin lange shagpipe. Han har været inde at købe lidt at slukke tørsten med på sin rute.

Ægssalgskredsen

Bedstefar var angiveligt med til at oprette Ægssalgskredsen i Harndrup og blev dens første formand. Hans arbejde her falder fint i tråd med hans engagement i husmandsforeningen og i andelsbevægelsen generelt. I *"Andelsbevægelsens historie. Forretningslivet 1925"* kan man læse: "I 1895 dannedes på landsplan '**Dansk Andels - Ægekspport**' (DAÆ), der satte sig til formål at forbedre den danske ægekspport og sikre forbrugerne en førsteklasses vare. Selskabet blev lidt efter lidt opdelt i lokale kredse. 28 pct. af hønsene hørte til en ægssalgskreds.

I 1916 var der 540 ægssalgskredse under 'Dansk Andels-Ægekspport' De skriver ligeledes: "Ved siden af smør og flæsk er æg blevet en hovedudførselsartikel for det danske landbrug."

Salget af smør og flæsk måtte man overlade til landmændene, men jeg tænker, at bedstefar og andre ligesindede ved oprettelsen af ægssalgskredsene har set en indtjeningsmulighed for folk uden så store indtægter.

I folkemunde hørte man udtrykket **en ægmand**, hvilket var betegnelsen for den person, der hentede de indsamlede æg hos hønseejerne.

I begyndelsen af 1950erne ophørte Ægssalgskredsen.

Dansk Andels Ægekspport

— Kongelig Hofleverandør —

Vil De have alle Fordele
ud af Deres Hønsegaard, da hen-
vend Dem angaaende Afsætningen
af Deres Æg og Fjerkræ til D.A.Æ's
Hovedkont.: Vestervoldgade 7-9
KØBENHAVN B

Bedstemor og bedstefar

De to hørte sammen, og de støttede og hjalp hinanden livet igennem. Derfor skal min bedstemor have et par ord med på vejen her, inden vi slutter.

Min bedstemor Signe

18.9.1882 - 7.1.1967

Bedstemor var der bare - altid. Hun var der som et stille og roligt menneske, der fik det hele til at fungere.

Når jeg tænker tilbage på årene fra 1945 til 1955, de år jeg fik sammen med begge mine bedsteforældre, dukker der ikke så mange forskellige billeder frem af bedstemor. Hun var født i 1882 og ikke helt ung længere. Som yngre havde hun elsket sjov og fest, men nu havde alderdommens ro indfundet sig.

Når jeg kom ned til bedstemor og bedstefar alene eller sammen med min mor, blev der lavet kaffe og saftvand, hvorefter vi satte os rundt om køkkenbordet og hyggede os med hinanden. Både bedstemor og bedstefar havde en træstol med armlæn og en pude på sædet, vi andre sad på almindelige stole. En af dem har vi for øvrigt stående i vores fyrrum i dag.

Køkkenet var bedstemors domæne. Der var et sort brændekomfur, og ved siden af stod en taburet med en blå vandspand og en øse. Der var indlagt vand ude i deres bagindgang, men ikke i køkkenet.

Jeg husker specielt to retter mad, som min bedstemor var kendt for i familien: grønkålssuppen og den kogte torsk nytårsaften. Suppen husker jeg så tydeligt, fordi min far ikke kunne lide grønkål, og da der kun var to ting, han ikke kunne lide, blev de aldrig serveret i mit barndomshjem. En gang imellem kom bedstemor gående op ad indkørslen hjemme hos os på Juelsmindevej med en madspand i hånden. Så vidste jeg, hvad vi skulle have til middag, bedstemors grønkålssuppe. Det smagte dejligt. Min far slap.

Inden jul gik vi sammen for at lave julekonfekt. Vi lavede chokoladekugler (havregrynskugler) og pebermyntepastiller, der blev lavet af flormelis med pebermynteessens og en klat chokolade ovenpå. I min tidligste barndom lige efter krigen lavede vi konfekt, hvor vi bl.a. brugte kogte, mosedede kartofler blandet med forskellige ingredienser og smagt til med mandelessens. Det var vores marcipan i nogle år. Juleaften var vi ofte sammen. Så blev der budt på flæskesteg og en hjemmelavet, meget lækker medisterpølse med alt det tilbehør, vi også kender i dag. Desserten var risalamande med én mandel i. Den heldige fik en marcipangris i mandelgave.

Bedstemors yndlingssalme var "Der er noget i luften" og den hørte til repertoiret hvert år, når vi dansede om juletræet.

Traditionen tro tilbragte vi også nytårsaften sammen, og vi fik altid kogt torsk. Jeg ser meget tydeligt for mig den ekstra tallerken, bedstemor fik. Her lå torskehovedet, som bedstemor elskede. "Torsken stirrer ondt på hende", tænkte jeg altid, som om den vidste, hvad der ventede! Først pillede hun kødet af benene ----- og så afsluttede hun måltidet med det allerbedste: øjnene! Det gjorde et uudsletteligt indtryk på mig, at hun spiste øjnene. Jeg har aldrig smagt torskeøjne og har heller aldrig haft lyst, men der findes rundt i landet andre rarieteter på spisebordet, f.eks. grisetæer, griseører og komave, så hvorfor ikke.

Tidligere har Signe haft travlt. Med 6 mindre børn og en mand, der ud over sit arbejde var meget engageret i samfundet omkring sig, har der været nok at se til. En landpost havde ikke den store indkomst, så hun måtte være påpasselig med husholdningsbudgettet. Samtidig tog hun sig meget af at datteren Dagmars to børn, fordi Dagmar var så utrolig plaget af kronisk leddegigt, at hun måtte sidde i kørestol.

Det meste tøj syede hun selv. Ved folketællingen 1911 i Ejby - lige inden de flytter til Harndrup - står hun som linnedsyerske. I Harndrup bliver hun kendt for at være god til at vende skjortekraver. Når kraven var slidt, pillede hun den af skjorten og vendte den om, så det slidte kom nedad - ind i kraven, og syede den så på igen. Så kunne skjorten bruges et stykke tid endnu. Hun har vendt mange kraver for folk.

Bestyrelsesmøderne i bl.a. husmandsforeningen blev engang imellem

afholdt hos landpost Nielsen, og takket være bedstemor kunne deltagerne sætte sig til bords ved et veldækket kaffebord hver gang. Somme tider har hun ganske sikkert lavet brun lagkage eller kiksekage til gæsterne.

*Familie på besøg. Bedstemor forrest og bedstefar bagerst. Jeg står med min mor i hånden.
Foto fra ca. 1949.*

Bedstemor

Når vi om sommeren samledes til de tidligere nævnte familiefrokoster bag ved huset, var det selvfølgelig også bedstemor, der trak det største læs, og sådan har det også været ved de forskellige mærkedage, der har været i familien. Mine bedsteforældre var meget gæstfri mennesker.

Bryllupsgæster ved Else og Arvids bryllup d. 21. maj 1938

Da bedstefar døde i 1955, flyttede bedstemor efter en periode ud til mine forældre, Else og Arvid Jørgensen på Juelsmindevej 15. Der blev bygget til huset, så bedstemor fik sin egen afdeling med stue, køkken og entré. Efterhånden ændrede det sig, så hun spiste sammen med resten af familien hver dag, og derfor blev køkkenet nedlagt og lagt sammen med entreen. Bedstemor boede i den del af huset, der havde lav rejsning. Heldigvis fik jeg lov til at have hende tættere på de sidste år af hendes liv, indtil hun døde i januar 1967.

Juelsmindevej 15.

Bedstefar dør den 2. januar 1955 og begraves den 5. januar 1955 på kirkegården i Harndrup.

Bedstefar og bedstemor ville gerne have netop dette gravsted, "så de kunne ligge og kigge hjem." På gravstedet blev sat en stor kampesten, som de havde fundet hjemme i haven. Inskriptionen var 'N.P. Niensens Familiegravsted'.

Jeg var med til begravelsen, men husker mest fanerne og de mange fremmede mennesker, der holdt taler om noget, jeg ikke forstod.

Jeg vil slutte beretningen om min bedstefar med et uddrag af den nekrolog, der blev bragt i postenes fagblad POSTHORNET:

"Afholdt var han som få, ikke mindst i kollegernes kreds, og det manifesterede sig også ved hans begravelse på Harndrup kirkegård den 5. januar, at han ikke var glemt. Faner fra Husmandsforeningen, Socialdemokratisk Forening, Dansk Arbejdsmandsforbund og L.C. F.s Bogense - Otterup kreds paraderede ved båret. Af det talrige følge udtalte repræsentanter for postvæsenet m.fl. smukke mindeord ved graven.

N.P. Niensens minde vil blive holdt i ære."

Appendiks

Niels Peter Nielsens CV.

- 1878: bliver født d. 9. februar i Erritsø ved Fredericia
- 1899: kommer iflg. en folketælling til Ejby fra Gelsted
- 1901: bliver gift med Signe d. 29.06. 1901 i Ejby Kirke
- 1902: bor i Ejby Langholm, bliver far til Kathrine
- 1904: får kontrakt d. 1 april som gående landpost, ruten Ejby - Graderup. Han henter posten på Ejby Station, bor i Ejby Langholm og bliver far til Dagmar
- 1905: bor i Ejby Stationsby, bliver far til Agnes
- 1906: bor sammen med Signe, 3 børn og Signes mor, enke Karen Jørgensen, på matr. 34h i Ejby
- 1907: bor i Ejby Stationsby, bliver far til Kamilla
- 1911: bor sammen med Signe, 4 børn og Signes mor på matr.3 Ejby. Den 27. dec. 1911 underskriver han en ny kontrakt på postruten Harndrup - Fjelsted. Nordvestfynske Jernbane er åbnet
- 1912: pr.1. jan. hører han under Bogense Postkontor og skal hente postforsendelserne på Harndrup Station. Den 1. juni ændres ruten ganske lidt, og denne rute bliver hans faste rute indtil afgang fra postvæsenet i 1943. Den 19. december 1912 køber han af Hans Rasmussen hus matr.nr. 43r på Stationsvejen i Harndrup
- 1913: bliver far til Aksel
- 1914: melder sig ind i husmandsforeningen
- 1915: medlem af husmandsforeningen og revisor i samme Signes mor Karen Jørgensen dør den 30. maj 1915 i Harndrup
- 1916: bliver far til Else, medlem af husmandsforeningen og revisor i samme. Han bor på Stationsvejen med Signe og 6 børn
- 1917: kommer som medlem af Landpostbudenes Centralforening (LCF) ind under Dansk Postforbund Bliver valgt til bestyrelsen i husmandsforeningen
- 1918: bliver valgt til formand for husmandsforeningen, hvilket

- han er i 12 år indtil 1930
- 1919: bliver tjenestemand og får nu ansættelsesbrev (ikke kontrakt!) som landpostbud. Bliver udnævnt til formand for LCF (Landpostbudenes Centralforening), Bogense-Otterup Kredsen = kreds 31, hvilket han er til sin afgang fra postvæsenet i 1943. Den 16. april 1919 køber han huset ved kirkebakken. Det, der i dag hedder Vindebjergvej 6
- 1925: som formand for husmandsforeningen, lejer han jord til skolehaver af Hans Jakob Petersen
- 1926: den 29. juni har han sølvbryllup med Signe, revisor i Landpostbudenes Centralforening (LCF)
- 1927: som formand for Bogense-Otterup Kredsen (LCF) vælges han til delegeret, så han deltager i kongresser m.m.
- 1928: er nu revisor både i LCF og i Dansk Postforbund, hvilket han vedbliver med, indtil han går på pension
- 1930: formand for husmandsforeningen indtil generalforsamlingen d. 5. april, hvor han trækker sig
- 1933: kommer i sognerådet i Harndrup for socialdemokraterne, hvilket han er til og med 1950
- 1936: i bestyrelsen for Harndrup Brugs ved kampvalget
- 1943: den 31. marts går han på pension fra postvæsenet. Den 3. marts holdes der afskedsfest for Post Nielsen i Fjelsted-Harndrup. Den 6. juni holdes der afskedsfest i LCF Bogense-Otterup kredsen for N. P. Nielsen og frue
- 1948:- den 9. februar fejrer han 70 års fødselsdag
- 1950: stopper så vidt vides i sognerådet. Protokollen gik kun til og med 1950
- 1951: den 29. juni har han guldbryllup med Signe
- 1953: den 9. februar fejrer han 75 års fødselsdag
- 1955: den 2. januar afgår Niels Peter Nielsen ved døden og bisættes på N. P. Nielsens familiegravsted på Harndrup Kirkegård.

*N.P. i haven sammen med
sønnen Aksel og barnebarnet Poul.*

Hvor boede bedstefar, inden han flyttede til Harndrup?

Ejby:

Min bedstefar er som tidligere nævnt født i Erritsø ved Fredericia i 1878 og har sikkert boet, der de første år af sit liv. Det ser ud, som om familien har boet forskellige steder på deres vej til Ejby i 1899.

Også i Ejby når N.P. at flytte nogle gange - først og fremmest fordi hans livsvilkår ændrer sig. Lige da han kommer til Ejby, bor han som ung banearbejder sammen med sine forældre og sin lillesøster. Da han bliver gift med Signe, flytter han sammen med hende ud til Signes forældre i Ejby Langholm. Signes far dør i 1905, og derefter flytter N.P. med sin kone, tre piger og sin svigermor til Ejby stationsby. Da Kamilla kommer til verden i 1907, bliver pladsen sikkert for trang, og de flytter ind i et nærliggende hus, hvor der også bor andre familier til leje. Her bor de, indtil de flytter til Harndrup.

Deres flytten rundt er dokumenteret gennem folketællingerne, og dem har jeg taget med herunder:

1901 - Ejby matr.nr. 14 ab:

Niels Peter Nielsen, 23 år, bor til leje sammen med sin far , baneformand Knud Nielsen, sin mor Johanne Marie og en lillesøster Marry i et hus sammen med 2 andre familier.

1904 - Ejby Langholm matr.nr. 16 L

N.P. Nielsen bor sammen med sin hustru Signe hos Signes forældre, brøndgraver Anders Jørgensen og hustruen Karen.

1906 - Ejby matr.nr. 34h:

Niels Peter Nielsen, landpost bor sammen med sin hustru Sine Elise Nielsen og døtrene Kathrine, Dagmar, Agnes samt Sines mor, Karen Jørgensen. Huset på denne matrikel beskrives i dag som 64 m² beliggende på Kingstrupvej 33, 5592 Ejby.

1911 - Ejby matr.nr. 34q:

Niels Peter Nielsen, landpost bor med sin hustru Sine Elise Nielsen, linnedsyerske, og døtrene Kathrine, Dagmar, Agnes, Kamilla samt Sines mor, Karen Jørgensen. Karen får alderdomsunderstøttelse. Der bor 3 familier på matr.nr. 34q

Et kort rids gennem postvæsenet i N.P. Niensens tid

N.P. var i mange år aktiv i Landpostbudenes Fagforening. Derfor er dette rids medtaget.

Da N.P. blev ansat som landpost i 1904, stod landpostene udenfor Dansk Postforbund. Landpostene blev ansat på kontrakt og var organiserede i Landpostbudenes Centralforening (LCF). Deres arbejdsvilkår var dårligere end de øvrige ansattes, og de havde deres eget fagblad Landposten. De fastansatte i Dansk Postforbund havde fagbladet Posthornet, hvorfra disse oplysninger stammer.

I 1917 stiller Hovedstyrelsen i Dansk Postforbund forslag om, at Postforbundet optager Landpostbudenes Centralforening på betingelser, som er nærmere aftalt imellem de to organisationer.

Man gør det for at styrke hele organisationen, og man nævner også, at det er lettere at stå samlet og nå ud til alle med emner af almen interesse, når der kun er ét fagblad. Derfor stopper udgivelsen af 'Landposten' med det sidste nummer fra d. 15. juni 1917.

I forbindelse med landpostbudenes statsansættelse opstår der en del

debat om deres ansættelsesform, fordi man kun statsansætter de landpostbude, der har de store ruter, dvs. fuld dagtjeneste.

Tidligere var alle landpostbude ansat på kontrakter; men nu kan de landposte, der har fuld dagtjeneste, blive statsansat, medens landpostene med færre timer kun kan blive ansat på kontrakt. Når landpostbudene klager over dette, siger man til dem, "at der vil blive en - forhaabentlig ikke vanskelig - Adgang til at søge en større Rute og dermed opnaa Statsansættelse".

I Posthornet skriver en landpost : "Skel bør slettes og ikke sættes!" Han synes ikke, der skal være to forskellige slags landpostbude.

Kolleger

kan faa **Skriddtæller** og **Cykle-Metermaaler** til Leje for 1 Kr.
pr. Stk. pr. Dag ved Henvendelse
til Landpostbud **V. Hansen,**
Klippinge.

Gennem Landpostbudenes Centralforening (LCF) kommer der med det samme adskillige forslag til, hvilke forbedringer landpostene skal have, f.eks.

1. Arbejdstid

- Krav om nedsættelse til 48 timers arbejde om ugen.
- krav om at landpostbude i lighed med statens øvrige tjenestemænd skal have ferie.
- betalingen for søndagstjeneste. Af læserbreve i Posthornet fremgår det, at der er stor utilfredshed blandt landpostbudene med betalingen for søndagstjeneste. Der gives fra 80 øre til 1kr for 4 timers postarbejde på en søndag. Det er angiveligt mindre, end landpostbudene får for deres arbejde på en hverdag.

2. Befordringsmidler.

- pga. krigen (1.Verdenskrig) er der en ret følelig mangel på gummi til cykler, og den enkelte har vanskeligt ved at skaffe sig det fornødne.

Hovedstyrelsen anmodes om at virke for, at staten træder hjælpende til og så vidt muligt giver landpostbudene adgang til at købe det uundværlige gummi. Cyklen er både befordringsmiddel og lastdrager.

- forskellige forslag om bedre regler for de landposte, der anvender hestevogn.

-I forbindelse med arbejdstid og befordringsmidler kommer også hele debatten om ruternes længde og opmåling af samme.

Niels Peter Nielsen afleverer dagens post.

3. Postuniformen.

- Forbedring af postuniformen, så den bliver i overensstemmelse med de andre afdelinger indenfor Dansk Postforbund.

- at samtlige landposte bliver tildelt veste.

- pga. krigen kan sommerjakker ikke leveres, men der udbetales godtgørelse, så man selv kan købe den. Man får kun 2 kr. og 50 øre årligt, men en sommerjakke koster 10 kr.

De fleste af disse ønsker blev efterhånden imødekommet.

Set med nutidsøjne har landpostbudene virkelig haft noget at kæmpe for!

En kærlig hilsen fra mine bedsteforældre.

Kære lille Betty
Hjemme er bedst at være
hjemme er bedst at bo
hjemme hos alle de kære
der hvor din Vugge stod
Til minde om din
Bedstemor
Hørndrup den 8-3-1953

En side fra min gamle poesibog.

Sik Betty fejrer
Højnen
Hørndrup
Serie 07
Jule 1954
Kære Betty! Du og dine
Forældre ønskes en glædelig
Jule og et godt nytår med
lykke for det gamle år.
Bedstemor og Bedstefar

Julekort fra bedstefar 14 dage før
han døde.

Nu er det på tide at stoppe.

Jeg har været så længe i barndommens univers, at jeg er lige ved at sige:
" Kom bedstefar, skal vi ikke lægge en kabale, når vi er færdige her? "

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Den længste nekrolog	5
Min bedstefar	7
Hvilken baggrund har han med sig	13
Bedstefar og postvæsenet	16
25 års jubilæum. Omtale i POSTHORNET	24
Landpost Nielsen går på pension 1943	26
To sange	26
N.P. Nielsen. Afsked fra Postvæsenet 28	
Afslutningsfest med Bogense-Otterup	30
N.P. Nielsens takkebrev	31
En slægt i postvæsenet	32
Mærkedage i familien	33
Husmandsforeningen og skolehaverne	37
Bedstefar og husene	41
En hjælpende hånd til børnene	47
Sådan så der ud i min barndom	50
Sognerådet	51
Socialdemokratiet	53
Menighedsrådet og sygeplejeforening	54
Bedstefar og Brugsen i Harndrup	56
Ægtsalgs kredsen	57
Bedstemor og bedstefar	58
Bedstefars begravelse	62
Appendiks	63
Niels Peter Nielsens CV	63
Hvor boede bedstefar inden Harndrup	65
Et kort rids gennem N.P.s postvæsen	66
En kærlig hilsen fra mine bedsteforældre	69

Til alle bedsteforældre.

**Tænk jer godt om, inden I taler. Om 70 år
kan jeres børnebørn huske langt mere, end
I tror.**